

Program cezhraničnej spolupráce
Maďarská republika-Slovenská republika
2007-2013

Budujeme partnerstvá

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Koordinované cezhraničné činnosti ochrany prírody pozdĺž maďarsko-slovenského úseku Dunaja
HUSK/1101/2.2.1/0133

12

Dunajské kriviny

bocian čierny
(*Ciconia nigra*)

Dunajské Kriviny boli v minulosti súčasťou rozsiahleho systému ramien, mokradí a lužných lesov – systému, ktorý dodnes tvorí tzv. vnútrozemskú deltu Dunaja. Blízka obec Dobrohošť (Doborgaz) sa v tom čase nachádzala priamo na brehu hlavného koryta Dunaja.

Regulácie toku v 19. a 20. storočí celú oblasť výrazne zmenili – došlo k redukcii ramenného systému, no napriek tomu mokrade a časť ramien ostali v oblasti Dunajských Krivín zachované. Najťažšie a súčasne najsuššie obdobie prišlo až s vybudovaním Vodného diela Gabčíkovo. Opatrenia súvisiace s výstavbou a prevádzkou VDG oblasť úplne izolovali od prívodu vody a napriek tomu, že sa Dunajské Kriviny nachádzali priamo medzi 3 zdrojmi vody: (1) hlavným korytom Dunaja, (2) umelým prívodným kanálom zásobujúcim ľavostrannú ramennú sústavu a (3) plavebným kanálom, viac ako 20 rokov ostali takmer bez vody. Umelý nápuštný kanál (prechádzajúci v súčasnosti cez Malú vodnú elektrárň Dobrohošť) mal pôvodne plniť funkciu prívodu vody aj pre Dunajské Kriviny, ale niekoľko desiatok metrov dlhý rúrový priepust bol pre tento účel nevhodný a súčasne osadený tak vysoko, že voda nemala možnosť do oblasti natekať. V dôsledku dlhodobej absencie vody začala celá lokalita postupne vysychať a vzácna mokradňová biota sa z oblasti celkom vytratila. Sucho postihlo nie len živočíchy viazané priamo na vodu, ale aj krásne prirodzené porasty lužného lesa, ktoré sa tu nachádzali.

Situácia sa obrátila k lepšiemu až v roku 2013, kedy boli v rámci medzinárodného projektu Ochrana vtáctva Podunajska realizované revitalizačné opatrenia zamerané na zlepšenie hydrologických podmienok v tejto oblasti. Vďaka spolupráci ochranárov z Bratislavského regionálneho ochranárskeho združenia (BROZ), vodohospodárov z Vodohospodárskej výstavby, š.p. a odborníkov z Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského bol vybudovaný nový nápuštný objekt z prívodného kanála vo forme veľkého a dostatočne presvetleného rámového priepustu. Dlhá, úzka a tmavá rúra bola nahradená otvoreným prívodným kanálom, ktorý netvorí migračnú bariéru a pre vodné živočíchy, ale aj turistov, ktorý oblasť navštevujú je o veľa atraktívnejším riešením. Systém mŕtvych ramien, ktorý bol po niekoľkých desaťročiach značne zanesený a takmer nerozoznateľný od okolitého terénu bol v rámci úprav prečistený. Vďaka vode, ktorá z ramenného systému opäť presakuje aj do širšieho okolia majú Dunajské Kriviny druhú šancu a súčasne potenciál byť atraktívnym biotopom pre mnohé pôvodné lužné druhy bezstavovcov, obojživelníkov, plazov, vtákov, ale aj cicavcov. V nádherných porastoch lužného lesa, ktoré dokázali prečkať dlhé obdobie sucha, si vďaka revitalizačným opatreniam možno svoj domov opäť nájsť jeden z vlajkových druhov Dunajských luhov – bocian čierny (*Ciconia nigra*).